

Chương 1
ESTE – LIPIT

A. MỞ ĐẦU

I – MỤC TIÊU CỦA CHƯƠNG

1. Kiến thức

Biết :

- Cấu tạo, tính chất của este và lipit.
- Phản ứng xà phòng hoá.
- Xà phòng và các chất giặt rửa tổng hợp.
- Mối liên hệ giữa hidrocacbon và dẫn xuất hidrocacbon.

Hiểu :

- Thế nào là chất béo, xà phòng, chất giặt rửa tổng hợp.
- Cách sử dụng chất béo, xà phòng, chất giặt rửa một cách hợp lí.

2. Kỹ năng

– Vận dụng mối liên hệ giữa hidrocacbon và một số dẫn xuất của hidrocacbon để :

Chuyển hoá giữa các loại hidrocacbon.

Chuyển hoá giữa hidrocacbon, dẫn xuất halogen, dẫn xuất chứa oxi.

– Biết tính toán khối lượng, lượng chất liên quan đến este, lipit, xà phòng.

– Vận dụng một số kiến thức vào thực tế như :

Giải thích sự chuyển hoá chất béo trong cơ thể.

Cơ chế hoạt động của chất giặt rửa.

3. Thái độ

Bài mới liên hệ giữa hidrocarbon và dẫn xuất hidrocarbon tổng kết về quan hệ chuyển hoá lẫn nhau giữa các chất hữu cơ quan trọng nhất mà HS đã được học. Nắm vững cấu tạo và tính chất của mỗi loại chất và quan hệ biện chứng giữa chúng, các em có thể chủ động tập dượt thiết kế sơ đồ điều chế một chất theo yêu cầu của bài tập. Từ đó HS có thêm lòng tin vào khoa học, tự tin ở năng lực của bản thân mình và năng lực của con người đối với thiên nhiên.

II – MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Vai trò của chương

Chương Este – Lipit tiếp nối chương trình hoá học hữu cơ lớp 11, đặc biệt là phân axit cacboxylic vì este là dẫn xuất của axit cacboxylic. Chương này cũng hệ thống hoá mối liên hệ giữa hidrocarbon và một số dẫn xuất của hidrocarbon, để từ đó học tiếp các chương sau của chương trình hữu cơ. Chương này cũng bổ sung kiến thức về lipit và chất giặt rửa.

2. Hệ thống các bài học

Chương *Este – Lipit* được học trong 4 tiết, bao gồm 3 tiết lí thuyết, 1 tiết luyện tập. Hệ thống các bài học gồm có :

– *Bài 1 : Este*

Nội dung bài học bao gồm các vấn đề : Khái niệm về este và các dẫn xuất của axit cacboxylic. Tính chất vật lí, hoá học, điều chế, ứng dụng của este.

– *Bài 2 : Lipit*

Nội dung bài học bao gồm các vấn đề : Phân loại, trạng thái tự nhiên, tầm quan trọng của lipit. Công thức chung, tính chất vật lí, tính chất hoá học, vai trò của chất béo.

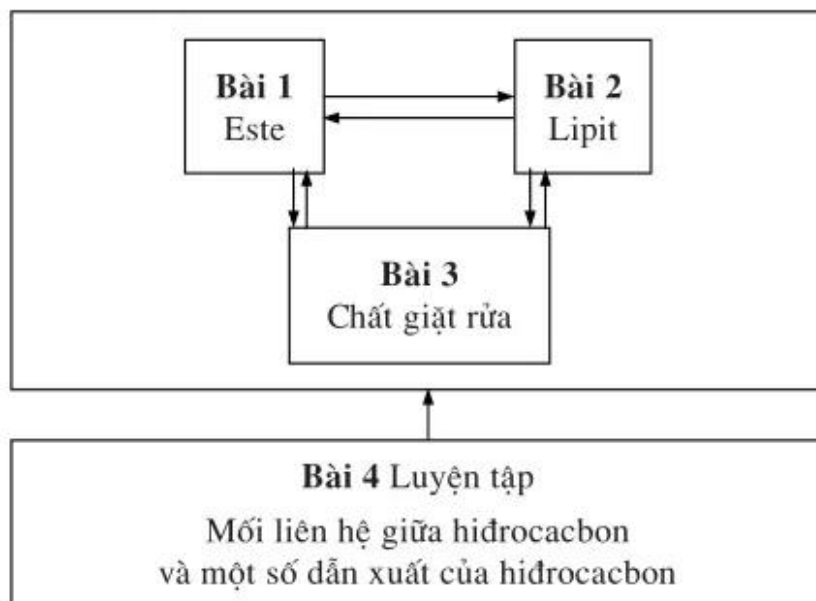
– *Bài 3 : Chất giặt rửa*

Nội dung bài học bao gồm các vấn đề : Khái niệm về chất giặt rửa và tính chất giặt rửa. Thành phần, cấu tạo, tính chất của xà phòng và chất giặt rửa tổng hợp.

– *Bài 4 : Luyện tập : Mối liên hệ giữa hidrocarbon và một số dẫn xuất của hidrocarbon*

Nội dung bài học bao gồm các vấn đề : Mối liên hệ giữa các loại hidrocarbon. Mối liên hệ giữa hidrocarbon và dẫn xuất chứa oxi của hidrocarbon.

3. Phương pháp dạy học

Sơ đồ trên cho thấy sự liên quan giữa các bài trong chương. Trong bài 1, GV tạo điều kiện để HS vận dụng các kiến thức đã biết về axit cacboxylic và hidrocarbon đã học mà suy luận ra các tính chất của este. Trong bài 2, GV tạo điều kiện để HS vận dụng các kiến thức đã biết về este mà suy luận ra các tính chất của lipit. Bài 3 bổ sung kiến thức thực tế và vận dụng phản ứng xà phòng hoá. Trong bài 4, GV thông qua luyện tập để hướng dẫn HS xây dựng mối liên hệ giữa hidrocarbon và một số dẫn xuất của hidrocarbon trong đó có các kỹ năng liên quan đến 3 bài trên. Nắm được mạch phát triển của kiến thức và phương pháp suy luận, các em sẽ phát huy được khả năng suy nghĩ độc lập và năng lực tự học.